

Polski Komitet Normalizacji, Miar i Jakości	Polska Norma (wyciąg)		PN-93 D-02002
	SUROWIEC DRZEWNY Podział, terminologia i symbole		Zamiast PN-85/D-02002
			Grupa katalogowa 0910
Round wood Classification, terminology and symbols	Bois rond Classifications, terminologie et symboles	Лесоматериалы круглые Классификация, терминология и символы	

1. WSTĘP

- 1.1. **Przedmiot normy.** Przedmiotem normy jest: podział, terminologia i symbole dotyczące surowca drzewnego.
- 1.2. **Zakres stosowania normy.** Normę należy stosować w dokumentacji związanej z produkcją i obrotem surowca drzewnego.

2. PODZIAŁ i SYMBOLE

- 2.1. **Zasada podziału.** Surowiec drzewny dzieli się wg następujących kryteriów:
- rodzaju drewna
 - postaci
 - kategorii grubości
 - kategorii długości
 - klasyfikacji jakościowo-wymiarowej i sortymentów
 - sposobu pomiaru
 - klas wymiarowych.

2.2. Podział surowca drzewnego

Lp	Kryterium podziału	Grupa	Nazwa	Symbol	Określenie wg	
1	2	3	4	5	6	
1.	Rodzaj drewna	Drewno iglaste		I	-	
			daglezjowe (jedlinowe)	Pseudotsuga taxifolia Britt	Dg	-
			jodłowe	Abies alba Mill.	Jd	-
			modrzewiowe	Larix sp.	Md	-
			sosnowe	Pinus sp.	So	-
			świerkowe	Picea sp.	Św	-
			pozostałe iglaste			
			Drewno liściaste		L	-
		brzostowe (wiązu górskiego)		Ulmus montana	Bst	-
		brzozowe		Betula sp.	Brz	-
		bukowe		Fagus silvatica	Bk	-
		dębowe		Quercus sp.	Db	-
		grabowe	Carpinus betulus	Gb	-	
jesionowe	Fraxinus excelsior	Js	-			

			klonowe	Acer sp.	Kl	-
			lipowe	Tilia sp.	Lp	-
			olchowe	Alnus sp.	OI	-
			osikowe	Populus tremula	Os	-
			orzeczkowe	Juglans regia L.	Orz	-
			wiązowe	Ulmus sp.	Wz	-
			wierzbowe	Salix sp.	Wb	-
			topolowe	Populus sp.	Tp	-
			pozostałe liściaste		-	-
		Drewno krzewów	dereniowe	Cornus mas L.	der	-
			jałowcowe	Juniperus sp.	jał	-
			leszczynowe	Corylus avellana	les	-
			pozostałe		-	-
2.	Postać		drewno okrągłe		-	3.10
			drewno łupane		-	3.8
			drewno rozdrobnione		-	3.11
3.	Kategorie grubości	Grubizna			-	
			drewno wielkowymiarowe		W	3.15
			drewno średniowymiarowe		S	3.13
		Drobizna	drewno małymiarowe		M	3.9
4.	Kategorie długości	Drewno długie			-	
			dłużycza		-	3.5
			kłoda		-	3.24
		Drewno krótkie			-	
			wyrzynek		w	3.43
			wałek		-	3.42
			szczapa		-	3.36
5.	Klasyfikacja jakościowo-wymiarowa	Drewno wielkowymiarowe	klasa A		A	3.15
			klasa B		B	3.15
			klasa C		C	3.15
			klasa D		D	3.15
		Drewno średniowymiarowe	grupa S1		S1	3.13
			grupa S2		S2	3.13
				podgrupa a	S2a	3.13
				podgrupa b	S2b	3.13
			grupa S3		S3	3.13
				podgrupa a	S3a	3.13
				podgrupa b	S3b	3.13
			grupa S4		S4	3.13
		Drewno małymiarowe	grupa M1		M1	3.9
			grupa M2		M2	3.9
6.	Sortymenty		karpina przemysłowa		kp	3.20
			karpina opałowa		ko	3.19
			zrębki leśne przemysłowe		Zp	3.44
			zrębki leśne opałowe		Zo	3.45
7.	Sposoby pomiaru drewna		Wg PN-93/D-95000			
8.	Klasy wymiarowe		podział na trzy klasy drewna wielkowymiarowego wg PN-93/D-95000 wg średnicy środkowej oraz drewna podgrupy S3b wg średnicy znamionowej			3.22

3. TERMINOLOGIA

3.1. **chrust** – nieokresane gałęzie, całe drzewka o średnicy w dolnym końcu do 7cm w korze i pędy krzewów. Dopuszcza się liście i igliwie.

- 3.2. **czoło dolne drewna** – płaszczyzna przecięcia grubszego końca sztuki drewna.
- 3.3. **czoło górne drewna** – płaszczyzna przecięcia cieńszego końca sztuki drewna.
- 3.4. **długość drewna (l)**- najmniejsza odległość między czołami lub rysami znacznika, rozgraniczającymi klasy jakości w sztuce drewna.
- 3.5. **dłużycza** – drewno okrągłe wielkowymiarowe i średniowymiarowe o długościach od 6,1 m wzwyż.
- 3.6. **drewno długie** – dłużycze i kłody.
- 3.7. **drewno krótkie** – wyrzynki, wałki i szczapy.
- 3.8. **drewno łupane** – surowiec drzewny wyrabiany z drewna okrągłego przez dzielenie go wzdłuż włókien narzędziami rozłupującymi.
- 3.9. **drewno małowymiarowe (M)** – drewno okrągłe o średnicy dolnej mierzonej bez kory do 5cm, w korze do 7cm. W zależności od jakości i wymiarów drewno małowymiarowe dzieli się na dwie podgrupy:
 - M1** – drobnicę tyczkową
 - M2** – drobnicę gałęziową
- 3.10. **drewno okrągłe**- surowiec drzewny pozyskiwany w stanie okrągłym, z zachowaniem kształtu pobocznic pnia lub elementów korony drzewa.
- 3.11. **drewno rozdrobnione** – surowiec drzewny wyrabiany z drewna za pomocą rozdrabniarek.
- 3.12. **drewno specjalne** – surowiec drzewny o szczególnych cechach jakościowych i wymiarowych, mających decydujące znaczenie dla dalszego wykorzystania.
- 3.13. **drewno średniowymiarowe (S)** – drewno okrągłe o średnicach mierzonych bez kory: górnej od 5 cm wzwyż i dolnej do 24 cm. W zależności od jakości i wymiarów drewno dzieli się na 4 grupy:
 - S1** – drewno dłużycowe, np. kopalniakowe
 - S2** – drewno stosowe użytkowe, które ze względu na parametry jakościowe i ilościowe dzieli się na podgrupy a i b
 - S3** – drewno żerdziowe
 - S4** – drewno opałowe.
- 3.14. **drewno użytkowe** – surowiec drzewny przeznaczony na różnego rodzaju wyroby lub do bezpośredniego zastosowania, z wyjątkiem celów opałowych.
- 3.15. **drewno wielkowymiarowe (W)** – drewno okrągłe o średnicy górnej mierzonej bez kory od 14 cm wzwyż. W zależności od jakości i wymiarów drewno wielkowymiarowe dzieli się na cztery klasy: A, B, C, D.
- 3.16. **grubizna** – drewno wielko- i średniowymiarowe
- 3.17. **karpa** – system korzeniowy rosnącego drzewa, a po ścięciu drzewa – system korzeniowy z pniakiem.
- 3.18. **karpina** – surowiec drzewny pozyskiwany z karp
- 3.19. **karpina opałowa** – karpiny przeznaczone do celów opałowych
- 3.20. **karpina przemysłowa** – karpiny sosnowe przeznaczone do celów przemysłowych, o zawartości żywicy wg BN-64/9235-01
- 3.21. **klasa, grupa i podgrupa** – jednostka klasyfikacyjna surowca drzewnego według wymiarów oraz zakresu dopuszczalności wad ujętych w normach
- 3.22. **klasa wymiarowa** – jednostka klasyfikacyjna drewna wielkowymiarowego według wymiaru średnicy środkowej oraz drewna średniowymiarowego podgrupy S3b według średnicy znamionowej.

- 3.23. **klasyfikacja jakościowo-wymiarowa surowca drzewnego** – system podziału surowca drzewnego, uwzględniający cechy jakościowe i wymiarowe drewna.
- 3.24. **kłoda** – drewno okrągłe wielko- i średniowymiarowe o długości 2,7-6,0 m.
- 3.25. **koniec górny drewna** – cieńszy koniec sztuki surowca drzewnego.
- 3.26. **leżanina** – drewno nie nadające się do przemysłowego przerobu ani do innego wykorzystania, w ograniczonym stopniu mające zastosowanie na cele opałowe.
- 3.27. **miąższość drewna (V)** – objętość drewna wyrażona w m³.
- 3.28. **miąższość stosu drewna (V)** – sumaryczna miąższość drewna znajdująca się w objętości stosu, określona w m³ na podstawie stosowanych przeliczników.
- 3.29. **objętość stosu drewna (Vp)** – suma miąższości drewna i objętości wolnych przestrzeni w stosie, określona w metrach przestrzennych m³ (p).
- 3.30. **odpady zrębowe** – różne kawałki drewna o długości do 1m, które w miejscu pozyskania ze względów jakościowych i wymiarowych mogą być jedynie zaliczone do grupy S4.
- 3.31. **pień** – nadziemna część drzewa bez gałęzi
- 3.32. **pniaak** – dolna część pnia pozostająca przy karpie po ścięciu drzewa.
- 3.33. **rodzaj drewna** – nazwa surowca drzewnego utworzona zgodnie z botaniczną nazwą gatunku lub rodzaju drzewa lub krzewu, z którego pochodzi.
- 3.34. **sortyment** – drewno o określonych wymiarach i jakości.
- 3.35. **surowiec drzewny** – drewno wyrobione z poszczególnych części drzewa: z pnia, korony i karpki.
- 3.36. **szczapa** – drewno średniowymiarowe, łupane o długości 0,5 - 2,6 m.
- 3.37. **średnica dolna drewna (d_d)** – średnica grubszego końca sztuki drewna
- 3.38. **średnica środkowa drewna (d)** – średnica mierzona w połowie długości sztuki drewna.
- 3.39. **średnica górna drewna (d_g)** – średnica cieńszego końca sztuki drewna.
- 3.40. **średnica znamionowa drewna (d_z)** – średnica mierzona w odległości 1 m od dolnego końca.
- 3.41. **wady drewna** – wg PN-79/D-01011.
- 3.42. **wałek** – drewno okrągłe średniowymiarowe o długości 0,5 – 2,6 m.
- 3.43. **wyrzynek** – drewno okrągłe wielkowymiarowe o długości 0,5 – 2,6 m.
- 3.44. **zrębki leśne przemysłowe** – kawałki drewna o określonych wymiarach i jakości przeznaczone do wyrobu płyt wiórowych i pilśniowych oraz używane przy produkcji żelazostopów.
- 3.45. **zrębki leśne opałowe** – kawałki drewna o określonych wymiarach i jakości przeznaczone do celów opałowych.